

Kohti moniulotteista todellisuutta — ja rekisteriä

Kesän aikana toimittajien ja kolumnistien tapana on valittaa, ettei mitään tapahdu. Todellisuudessa tapahtumattomuuden syynä lienee useimmiten se, että kyseiset henkilöt ovat itse lomalla, eivätkä siten tapahtumien keskipisteessä. Samaa lähiympäristön tarkkailun perua lienevät sitten myös syksyn ensimmäiset jutunaiheet tyyppiä ”miten saada terassikierte katkeamaan” ja ”miten palautua joustavasti työelämään”. Terassikierteen katkaisu ei Suomen ilmastossa liene suuri ongelma vaan lienee saatu poikki luonnollista tietä viimeistään tämänkin lehden ilmestyessä – ainakin siihen saakka kun Aleksin katulämmitys ja kattaminen on saatu päätökseen.

Uutisista puheen ollen tarkastellaanpa vaikkapa viime kesää. Eivätkö suurimmat uutiset tapahtuneet juuri kesän aikana? Ensin siirtyi Ericssonin mukana Ruotsi ja sitten heti perään Nokian ja Soneran mukana Suomi tavallisten kuolevaisten joukkoon – tilaan jota kutsutaan jälkinousukaudelliseksi. Ikuiseksi ”tiedetty” hypeen liittyvä taloudellinen kasvu taittui, sitten siirryttiin saman päivän aikana taantumaan ja nyt ollaan lähellä sen nelikirjaimisen sanan lausumista, jota ei saa ääneen lausua, ettei syyllistyisi populismiin ja - - -n lietsoamiseen.

Työmarkkinoilla tämä tietää kiristyviä aikoja, kuten kyllä jo keväällä oli aistittavissa. Maanmittareiden kannalta tilanne tulee olemaan jakomielinen. Samaa aikaan kun kunnat valittavat, ettei kaavoittajien paikkoja saada täytettyä, kuntien kassat tyhjenevät yritysverotulojen laskiessa ja lääkäreiden viedessä irtokillingit. Saapa nähdä opittiinkohan sittenkään edelliskerrasta mitään. Eli että huonona aikana vasta kannattaakin kaavoittaa, jotta nousun alkaessa on taastamista ottaa ja myydä.

Alan koulutusmäärien lisääminen ja opetusohjelmien rukkaaminen ei ole ainakaan vielä näkynyt maanmittausalan arvostuksen nousuna. Alhaiset pyrkijä- ja pistemäärät eivät näytä kovinkaan kannustavilta. Ei ihme että niin maanmittauslaitos, kunnat kuin konsulttisektorikin kuumeisesti miettivät, miten korvata viiden vuoden aikana eläkkeelle jäävä ammattitaitoinen henkilöstö. Pikakurssit vai eläkeiän nostoko lääkkeeksi?

Kaavoittajien tapauksessa kysyntää ammattitaitoisista kaavoittajista on lisännyt uusi maankäyttö- ja rakennuslaki sekä sen mukanaan tuoma vuorovaikutteisuus. Ilmeisesti vuorovaikutteisuus on sittenkin joissain kunnissa uutta. Todellisuudessa kaavoittajapula luotiin jo aiemmin ja vietiin päätökseen 1990-luvun leikkausten yhteydessä. Palkkauksella on ainakin rivikaavoittajien tapauksessa merkitystä.

Herää kuitenkin kysymys, miksi perinteisistä ammattikuntarajoista pitää vieläkin pitää niin tiukasti kiinni. Miksi vaatia kaavoituspäälliköltä arkkitehdin tutkinto, jos heitä ei ole tarjolla? Eikö jousto tässäkin olisi paikallaan? Kaavoittajien kohdalla asia olisi varsin helposti hoidettavissa, kun maahan on saatu kaavoittajarekisteri. Eikä olisi aika ko. järjestelmän ylläpitäjien ryhtyä markkinoimaan rekisteriä ja saada kunnat avaamaan virat tyyliin ”arkkitehti tai kaavoittajarekisteriin kuuluva kaavoittaja” tai niissä tapauksissa, joissa kunnassa nykyisin on kaavoitusinsinööri, vaatimuksena olisi ”maanmittausinsinöörin koulutus tai kuuluminen kaavoittajarekisteriin”. Eipä ainakaan sulkisi puolta potentiaalisista hakijoista jo etukäteen hakijajoukon ulkopuolelle. Asiaan on varmaan jo tartuttukin kaavoittajarekisteristä vastaavassa järjestössä.

Varsinkin kesällä Suomessa käydessä ihmettelee joka kerta Helsinki-Vantaata lähestyessä pääkaupunkiseudun tontti-

pulaa ja erityisesti maanläheisen asumisen vähäisyyttä. Suora kulkuyhteys asunnosta pihalle lienee mahdottomuus. Ilmasta katsoen metsää näkyy silmän kantamattomiin, joten luulisi siitä jotain riittävän rakentamisellekin. Samoin tiivistämisen varaa tuntuisi monin paikoin olevan tarjolla. Mutta kyllä sitä ilmassa on hyvä viisas olla kun maassa sattuu vahinko – vanhaa sanalaskua mukaillen.

Edellä sanottu ei mitenkään väheksy sitä todellisuutta, että pääkaupunkiseutu on muuttumassa todelliseksi metropoliksi kaikkine siihen liittyvine ongelmineen. Maanmittausalalle siirrettynä tämä tarkoittaa myös sitä, että meillä kansainvälisen kehityksen mukaisesti tulisi ripeästi ryhtyä miettimään kolmiulotteisen katasterin toteuttamista. Tällä ei pidä käsittää ainoastaan rekisterijärjestelmien kehittämistä ja teknistä toteutusta vaan varsinkin lainsäädännöllisen pohjan ja perusteiden luomista. Nämä asiat ovat keskeisesti esillä kaikissa viime ja lähiaikoina pidetyissä ja pidettävissä kansainvälisissä kokouksissa. Olisiko meillä sopiva aika saada moniulotteinen katasteri aikaiseksi ennen seuraavaan nousukautta – joka ennusteiden mukaan alkaa jo nurkan takaa. Olisiko tunnettu valtiomies ollut aikaansa edellä eli ”pääsisiköhän Suomi tällä kertaa - - - - sta kuin koira veräjässä?”

MARKKU VILLIKKA
markku.villikka@fig.net